

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še ukazi — na papirji.

Deželni predsednik kranjski, g. Kallina, je dne 13. septembra 1878, št. 651, kot predsednik finančnega vodstva Kranjskega izdal sledeči ukaz:

„Vsem podložnim uradom in organom!

Izvedel sem, da se pošiljajo plačilni nalogi strankam, ki so zmožni samo slovenskega jezika, izključno v nemškem jeziku.

Ker so plačilni nalogi tiskani v obeh deželnih jezikih, zato tako postopanje ostro nasprotuje predpisom, na katere se naslanja izdajanje takih dvojezičnih blanketov.

Mora se dakle spominjati na določbe prezidijalne naredbe od dne 24. julija 1870, št. 856, da se bode natanko ravnalo po njih, z dostavkom, da se mora takim strankam, ki govoré samo slovenski deželni jezik, izročevati plačilne naloge samo v slovenskem, ali pa v obeh deželnih jezikih, kakeršni so posamni tiskani blanketi.“

Ta ukaz smo v originalu priobčili dne 4. septembra 1879, št. 203 „Slovenskega Naroda“. Tačas smo omenjali, da je Possanerjev adjutant Hofman vsako slovensko ulogo pri finančnem vodstvu vrgel svojemu kolegu, rekoč: „Na, da habens wieder was türkisches!“ Tako se je ravnalo pred leti s slovenskim jezikom po c. kr. uradih. Kako pa je zdaj?

Na to odgovarjajoč kažemo na dopis iz Selške doline v „Slovenskem Narodu“ priobčen dne 3. junija t. l. Tam opisuje priprost kmet, kakor sam dopisnik pravi, stanje po uradnih. Ves selški okraj je slovensk, nijednega Nemca nij tam, a uradnije so vse nemške in kmetje, trdi slovenski hribovci, dobivajo samo nemška pisanja iz uradnih. Uže v dotičnem dopisu se prosi gospoda Winklerja, deželnega predsednika kranjskega, za pomoč, — ali se čemo zmirom samo „nadejati“?

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(5. seja dne 24. junija.)

Deželni glavar naznani, da bode v ponedeljek v sv. Miklavža cerkvi maša zadušnica po cesarju Ferdinandu in povabi poslance, naj se je udeleže.

Vladna predloga postave o nekaterih naredbah za povzdigo ribištva v notranjih vodah izroči se gospodarskemu odseku.

Vitez Vesteneck poroča v imenu gospodarskega odseka o vladnej predlogi načrta postave zaradi plačevanja stroškov za opravila vsled zakasnenosti napovedanih zemljišno-odveznih pravic, katere so po § 6. ces. patenta od 5. julija

l. 1853. (drž. zak. št. 130.) zaradi odveze ali uredbe obravnave uradno odkazane.

Postava slovi:

„Da se § 42 patenta 5. julija 1853 drž. zak. št. 130 preuredi, ukazujem s privolitvijo deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske tako-le:

1. Vse pravice, oziroma zemljiške služnosti, ki so po § 6 patenta 5. julija 1853 podvržene po službenej dolnosti odkupu ali uravnavi, pa niso bile doslej napovedane, ali za katere se udeleženci še niso pri dotičnej oblastni poganjali, morajo se najpozneje v šestih tednih po oznanilu te postave naznaniti c. kr. deželnej komisiji za odkup in uravnavo zemljiških služnostij, in sicer ali s praviimi napovedmi po namenu napovedanega razglasa dne 15. sept. 1855, ali pa s tacimi ulogami, ki po svojem zapopadku nadomestujejo prave napovedi.

Ako se takošne pravice napovedó ali se udeleženci za nje začno poganjati še le potem, ko preteče gori omenjeni obrok, imajo stranke, ki so to o pravem času storiti zamudile, plačati stroške upeljane obravnave in tudi zagotoviti jih s predplačili po določbi c. kr. krajne komisije za odkup in uravnavo zemljiških služnostij. Le izjemno in iz posebnih uzrokov se smejo ti stroški s privolitvijo c. kr. deželne komisije za odkup in uravnavo zemljiških služnostij naprej plačati iz zemljišno-odveznega zaloga.

2. Kdo je dolžan take troške plačati, oziroma povrniti, odločujejo oblastnije, katerim gre soditi po patentu 5. julija 1853, z czirom na to, ali se nij ta ali ona stranka uže po pojasnilu § 42 tega patenta, zapopadenem v razpisu državnega ministerstva 8. novembra 1866 št. 17351 (dež. zak. za Kranjsko XIII. del, št. 16) nekako zakrivila.

Dr. Poklukar nasvetuje, naj bi se obrok napravil tako, da se v postavi glasi, v šestdesetih dneh, potem ko se je postava v deželnem zakoniku objavila. Deželni predsednik g. Winkler podpira ta predlog, in ker tudi poročevalec vitez Vestenek néma nič proti njemu, se sprejme postave načrt z dr. Poklukarjevim popravkom.

Vestenek poroča nadalje v imenu gospodarskega odseka o letnem poročilu deželnega odbora. V 6. seji 1878. l. sklenil je deželni zbor, da se deželnemu odboru zaukaže c. k. deželno vladno naprositi, da bi z največjo energijo na to delala, ka se bodo opravila zemljišno-odvezne komisije z l. 1879. dovršila eventualni zastanek opravil pa po organih c. k. deželne vlade na vsak način dodelal, vendar da bi ne bilo treba uporabljati pripomočkov zemljišno-odveznega ali deželnega zaklada. Poročevalec pravi, da nij bilo mogoče tega sklepa izvršiti, kajti jedina komisija, katera je v Ljub-

ljani, ima še mnogo posla in ga bode dobila še dosti več, kadar se bode prej sprejeta postava potrdila.

Poročevalec zatorej nasvetuje, naj bi se naročilo deželnemu odboru, da na to dela, ka vsaj koncem l. 1881 nehajo uradniške plače pri komisiji.

Poslanec Robič misli, da bi se zemljišne odveze delovanje pospešilo, ako bi se z gozdnimi pravicami ob enem tudi pašne pravice obravnavale, izlasti take, za katere nij ravno treba posebne napovedbe. Občina v Kranjskej gori se je zaradi gozdne pravice, ki jo je erar imel na nje gozde l. 1872 pogodila in odmeril se je eraru pripadajoč kos gozdov. V dotičnem pismu pa se je izreklo od strani vlade, da se bode reguliranje paše v teh od države sprejetih gozdih pozneje godilo. Stroški dakle, ki so jih občine imele zdaj, se bodo ponavljali.

Govornik vladi priporoča, naj bi rešila tedaj oba vprašanja ob enem, kakor se je to zgodilo na Goriškem.

Deželni predsednik g. Winkler pravi slovenski, da je sicer zakonito, da se imajo posamezne pravice ločiti, a da njemu nij znano, kako da se je dozdej postopalo.

Gledal pa bode na to, da se bodo obravnave združile. Dva in dvajset let je uže, kar se vrše in skrajni čas je, da se dovrše. Skrb njegova bode, okrajna glavarstva na to siliti, in da se o tem osvedoči, bode si vsak mesec pustil pošiljati izkaze o delu, ki se je izvršilo. O prihodnjem zasedanju bode potem uže mogoče videti, koliko se je izvršilo.

Potem se sprejme odsekov predlog.

Poročilo deželnega odbora o postavi zaradi izterjavanja denarnih plačil od občin in skladnih združenj se izroči gospodarskemu odseku.

Grof Thurn poroča o deželnemu odboru poročilu zaradi davkarskih izterjevalcev (eksekutorjev). Deželni odbor je prosil vlado, naj omeji delovanje izterjevalcev, kateri napravljajo davkoplačevalcem mnogo stroškov ter je prosil, naj bi finančno vodstvo predložilo poročilo o izidu terjatev davkov po potu davkarskih eksekutorjev, a finančno vodstvo tega nij hotelo. Grof Thurn zatorej nasvetuje, naj deželni zbor zaradi tega izjavi svoje obžalovanje in deželnemu odboru naroči, da dela na to, da se kakor hitro mogoče davkarski izterjevalci odpravijo, ali vsaj izterjevanje omeji.

Poslanec Pfeifer se oglasi in pravi:

„S poročilom gospodarskega odseka v zavedi davkarskih eksekutorjev se jaz popolnem strinjam izlasti pa kar zadeva tako imenovane opominjevalne stroške. Opominjevalni stroški — kakor znano — znašajo za prvih 7 dnij na dan 5 kr., in za drugih 7 dnij vsak dan 10 kr. dakle v 14 dneh 1 gl. 5 kr. Zaostali davki se iztrjujejo vsako četrtletje, stroški

opomina utegnejo davkoplačevalca zadeti 4krat v letu, zatorej znašati za ene davkarske bukvice 4 gld. 20 kr.; na Dolenjskem je posestvo zelo parcelirano — posebno vinogradi. Marsikateri posestniki ima po 10 in več davkarskih bukvic, tedaj mora v kvartalu 10krat plačati opominjevalne stroške pr 10 gl. 50 kr., kar dá na leto 42 gld. Opominjevalni stroški so huda krizen siromakom — znašajo na kvartal 1 gld. 5 kr. brez razložka, če je davka na dolgu več kot 100 gld. ali pa samo 1 krajcar — ne trdovratna upornost, ampak velika revščina je kriva, če ne more odrajtati davka o pravem času, kajti često se toliko novcev nēma, da bi si kupil kruha ali soli. Gotovo ne pristoji državi nalagati revežu, ki je dolžan en goldinar pa ga ne more brž plačati, da mora dajati vsake 3 mesece 1 gld. 5 kr., tedaj v letu 4 gld 20 kr., kar je več kot 400% obresti. Tudi jaz obžalujem, da se finančno vodstvo brani objaviti vspeh novo iznajdene eksekucije, kar me vodi do sklepa, da ima fiskus, katerega so stari Rimljani imenovali „semper rapax“, slabo vest, ter da v naredbi davkarskih eksekutorjev išče in najde svoj lastni dobiček. Uže je misel splošno razširjena, da sedanje iztrjavanje davkov nij drugzega, kot skrivno povišanje davka in plašč, pod katerim se skriva nov davek. Ker gospodarski odsek nasvetuje bolj človeško postopanje pri iztrjevanji zaostalega davka, bodem jaz glasoval za njegove predloge“.

Grof Thurn dalje poroča o izterjevanji davka in nasvetuje, naj bi se sprejeli kot obroki za to izterjevanje od deželnega odbora nasvetovani, ter naj se v tem smislu tudi vladi poroča, da pobiranje za te čase uredi, in sicer: Zemljiški, hišno-razredni in pa hišno-najemni davek ima se razdeliti za vse leto v 4 dele, kateri naj bi se uplačevali dne 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. novembra vsacega leta.

Poslanec Detelja smatra predlog, da bi se davek pobiral v štirih obrokih, kmetijstvu jako neugodnim. On zatorej nasvetuje, naj bi se davek plačeval dné 1. marca, 1. septembra in 1. decembra.

Poslanec Navratil, podpirajoč Deteljev predlog, pravi, da je vinorejcem i ta neugoden. Vinorejec niti žanje, niti ne kosi in je vesel, ako se preživi od novega leta do trgatve. Govornik dakle nasvetuje, naj bi se v ta namen nastavila obroka v mesecah oktober in marec.

Tudi poslanec Lavrenčič gorko podpira ta predlog.

Baron Apfaltrern vpraša g. vladnega zastopnika, kakšno mnenje ima vlada o teh obrokih.

Deželni predsednik g. Winkler pravi, da se vlada o predlogih gg Detelja in Navratila ne more izjaviti, ker jih je še le denes čula. Končno da bode le finančno ministerstvo odločilo, a storilo gotovo tako, kakor je prav. Predlogov, ki imajo dober namen, pak ne bode vlada slabo sprejela.

Poslanec Navratil omenja, da ima največje zaupanje do te vlade, katera si je stavila nalogo, omejiti oderuštvo. Oderuštvo pa ravno po izterjevanji davka v neprilicnem času najbolj cvete. Govornik nasvetuje za slučaj, ako bi se njegov predlog ne sprejel, da bi se vsaj eksekucija do jeseni ustavila v vinskih krajih.

Baron Apfaltrern je te misli, naj bi se od vlade ne zahtevalo preveč, kajti potem ne bode mogla niti majhenega dovoliti in bi po izjavi g. deželnega predsednika bilo morebiti najbolje, ako bi se sklep odložil še nekoliko časa.

(Konec prih.)

Štajerski deželni zbor.

Poročilo občinskega odseka o Karlonovem predlogu, da bi se omejila svobodna ženitev, predlaga, da se Karlonov predlog zavrže z ozirom na to, ker preveč krati osobno svobodo, in ker bi taki, ki se na vsak način hočejo ženiti, to storili lahko v družih deželah, kjer obstoji svobodna ženitev.

Tristoletnica idrijskega rudnika.

(Dalje.)

V dan sv. Ahacija, t. j. dné 22. junija, naznanjalo je uže ob štirih zjutraj slovesno zvonjenje in streljanje iz možnarjev, da je napočil veliki praznik rudniku idrijskemu. Dasi je dež neprestano lil, prišlo je na ta dan vendar mnogo prebivalcev iz okolice in raznih bližnjih krajev v Idrijo. Ob 9. uri so se rudarji nastavili od gradu do cerkve in pričakovali prihod ministra grofa Falkenhayna. Na gradskem dvorišču so ministra čakali idrijskega rudnika uradniki; mej njimi tudi deželni glavar Kaltenegger, državna in deželna poslanca dr. Vošnjak in Pfeifer, deželna poslanca dr. Schrey in vitez Gariboldi, vladni svetovalec pl. Fladung, kupčijske komore predsednik A. Dreo, neštevilno logarskih in rudarskih uradnikov, največ iz Gorice.

Ob 1/2 10. uri je strel možnarjev naznanil, da se je minister pripeljal v Idrijo. Z njim je prispel tija tudi deželni predsednik gospod Winkler. Peljala sta se naravnost v grad ter si ogledala razna tam nastavljena društva, a godba je mej tem igrala cesarsko himno. Kmalu potem se je pričel slovesen spreved z grada v cerkev. Mej dolgimi vrstami rudarjev in obilim občinstvom je na čelu korakala rudarska godba, za njo so šli rudarji in logarji s svojimi zastavami. Ministra grofa Falkenhayna, kateri je nosil uniformo, sta izpremljala gg. deželni predsednik Winkler ter rudniški nadsvetnik Lipold. Za temi so se vrstili deželni glavar, državni in deželni poslanci, uradniki rudniški in logarski, povabljeni gostje itd. Zadnji so bili veterani s svojo zastavo.

Pri vходу v cerkev je g. dekan Kogej z mnogimi duhovniki sprejel ministra in druge dostojenstvenike. Potem se je pričela slovesna sv. maša, katero je daroval g. dekan Kogej z mnogo asistencijo. Pri cerkvenem obredu so pevci izvrstno peli in tudi glasba je bila vrlo dobra. Po maši se je pričela procesija, katere so se udeleževali minister in vsi drugi dostojanstveniki, ter društva v istem redu, kakor prej omenjenega slovesnega hoda v cerkev. Dasi je dež od tedaj, ko se je pričela procesija do nje svršetka malo ne neprenehoma lil, jo je gosp. minister grof Falkenhayn vendar spremljal od konca do kraja, niti vrhne suknje ne ogrnivši, a še manje iskavši strehe pod dežnikom. Pri štirih blagoslovih, ki so se delili pri rovih sv. Terezije, sv. Barbare, sv. Antona in pri kapeli sv. Janeza, so idrijski pevci, pod vodstvom g. učitelja Stegnarja iz Ljubljane prav izvrstno peli.

Ko je bila končana cerkvena svečanost, se je slovesni prevod zopet povrnil nazaj v grad. Tam so se na dvorišču vsi rudarji zbrali v dolgih vrstah, da si jih je gosp. minister ogledal.

Potem so se visokemu gospodu predstavljali zapored poslanci, rudniški uradniki, učitelji, logarji itd. Naposled g. minister naznani, da je Njega Veličanstvo naš presvitli cesar v priznanje njiju zasluga za rudarstvo podelil rudniškemu nadsvetniku g. V. Lipoldu naslov dvornega svetovalca in rudniškemu svetniku g. J.

Čermaku vitežki križ Franc Josipovega reda, ter da je cesar ob enem dovolil onim 110 delavcem, kateri so bili od l. 1877 le začasno sprejeti za rudarje, ves čas službovanja vračuniti, kakor da bi bili takoj od početka za stalno dobili službo. Ta vesela vest, katera se je rudarjem takoj objavila, je mej njimi vzbudila velikansko radost, in čuti je bilo mnogo navdušenih „živio“-klicev.

Odlikovanje gosp. Čermaka, kateri je v Idriji zelo priljubljen in zaradi svoje pravičnosti obče čislán mož, napravilo je v idrijskem prebivalstvu najboljši vtis.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. junija.

Ker se oficijozno poroča, da namerava grof Taaffe **ministerstvo** dopolniti s članovi visokega birokratstva, čudi se „Politik“ temu, kajti z ustavnega stališča morala bi se vlada vzeti vselej iz večine ljudstvenega zastopa, v tem so avstrijski Nemci dali dober vzgled. Z uradniškim ministerstvom — katero je pa vendar boljši, nego centralistiško strankarsko — je „P.“ samo onda zadovoljna, če bode prehod iz zdanjih razmer k pravim parlamentnim in pravico ima avtonomistiška stranka zahtevati, da ima ministerstvo njeno barvo in če se začasno ukloni ona razmeram, za dolgo se ne bode odrekala svojih pravic.

Isti list poroča z Dunaja, da so se pričele resolucije, sprejete od državnega zbora k proračunu za leto 1880, izvajati — glede Češke. Uže početkom novega šolskega leta se bodo na praškem vseučilišču osnovala nove češke stolice. Kako pa je z izvršenjem resolucije za jezikovno ravnopravnost Slovencev v šoli in uradi?

Poroča se, da bode češki deželni zbor takoj razpuščen, kakor hitro bode odbil vladno predlogo za spremembo volilnega reda.

Solnogradski deželni zbor je sprejel resolucijo, ki terja, da se deželni zbori vsako leto skličejo.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** se javlja, da je s carskim ukazom za leto 1880 sklicanih 235.000 mož, da dopolnijo armado. V drugem ukazu pa se določuje, da prično v Livlandu, Estlandu in Kurlandu soditi v drugem polletju 1881. mirovni sodniki.

Nemšk časopis poroča: Iz **Bolgarije** ter vshodnje Rumelije dobajejo precej vznemirjujoči glasovi, sicer pa popolnem avtentični. V tajnem zborovanji bolgarskih in vshodnje-rumelijskih vodij dné 29. majnika v Slivnu so reševali vprašanje, je-li uže čas, da se prične javno delovanje za združenje vseh Bolgarov. Sklenilo se je, da se pošlje deputacija do vseh vevlastij, da bi izrazila željo za združenje vseh Bolgarov. V vshodnji Rumeliji vse vre; pričakujejo samo še ruskega odobrenja in potem se prične javno delo.

Komisija strokovnjakov **berlinske konference** je baje določila sledečo grško mejo: Od Kalamas-izvira gre severno pri Janini in Mecovem ob Pindusu in Olympu ter pri Platamoni k egejskemu morju. Butrontskega jezera in Zagoriskih vasi delegiranci nijso prisodili Grškej, kakor je baje tudi Rusija podpirala, zato pa ruski delegiranec nij glasoval. Albanska liga je poslala konferenci telegram, ki naglašja, da ne bode nigdar dovolila v razdeljenje svojega ozemlja, ki bi potem prišlo pod tuje gospodstvo.

Negotovo je, kaj bo naredil **francoski** senat z vladno predlogo o amnestiji; skoraj gotovo, da jo bode dovolil, a izključil vse navadne zločince.

Državni pravdnik in njega substituti v Versaillu so dali svojo ostavko, da jim ne bo treba marnih dekretov izvrševati.

V **angleškej** spodnji zbornici je bila v sredo viharja seja. Bradlaugh je prišel v zbornico in zahteval, da priseže. Naznanila se mu je sprejeta resolucija, da ne sme ni

priseči ni izjavljati na mestu prisege. Bradlaugh je zagovarjal svojo pravico v zbornici, a "govornik" mu je naznanil, da mora iti iz sobane. Bradlaugh se je temu protivil in dejal, da je ta ukaz nepostaven. Naposled so ga s silo postavili pred vrata. Gladstone je ob vsem tem dogodjaji molčal, potem pa dejal, da zato, ker nij hotel svetovati zbornici v tej zadevi. 274 poslancev zoper 7 je glasovalo za to, da se ima Bradlaugh zapreti.

V Rimu so bile zadnje nedelje volitve v mestni zastop, pri katerih so liberalci popolnem propali. Duhovenstvo se je volitev udeležilo in papež je vsem duhovnikom, ki so se volitve udeležili, čestital.

Pruski deželni zbor je dne 23. t. m. v drugem branji sprejel § 9 cerkvene vladne predloge. Ta člen določuje, da v izpraznjenih duhovenskih mestih in župnijah smejo duhovenska opravila opravljati duhovniki iz drugih župnij, samo da spovedavati ne smejo.

Dopisi.

Iz Kranja 23. junija. [Izviren dopis.] "Slovenski Narod" je zadnje dni oznanil smrt dveh čislanih mož, ki sta bila prejšnja leta z našim Preširnom v pravej prijateljskej zvezi. 20. junija v Ljubljani umrlemu duhovitemu patru Benvenutu posvetil je Preširen svojo meniško balado "Sveti Senán", ki se je smela stoprav l. 1848. prvič tiskati in ravno tisti dan v Tržiču pokopani malo ne po vsem Kranjskem znani "dohtar" Tomaž Pirc, bil je prijatelj ter zadnje čase pred pesnikovo smrtjo zdravnik Preširnov, ki je vsak dan po večkrat zahajal k njemu. Plemeniti Pirc se je sicer v prvi vrsti brigal samo za zdravništvo, vendar je tudi mnogo občeval z našim pesnikom, o katerega življenji v Kranji je vedel mnogo jako značajnih anekdot pripovedovati, ter znal celo več doslej še nikjer objavljenih sršenov Preširnovih navajati. Pirc je bil tudi živa priča, ter je s svojimi očmi videl, kako je Preširnova sestra Katra požigala pesnikovo rokopisno ostalino. Ko ga je pisalec teh vrst vprašal, zakaj vendar nij Katri branil pesnikovih rokopisov požigati, odgovoril mu je: "Pomisliti morate, gospod, da sem zdravnik, ter da je bilo sprva moje načelo, ako sem bil kam poklican, brigati se samo za bolnika in za nič drugega kakor za bolnika. Poleg tega sem iz vsega pesnikovega vedenja zadnje dni videl, da je Preširna, ki poprej Dagarina nikakor nij mogel trpeti, zadnji čas ta popolnoma pridobil za se. Mislim sem si, da Katra pač na Dagarinovo povelje požiga Preširnov "šrifte". Ako bi bil Katri branil pesnikove spise požigati, gotovo bi bil hud náme Dagarin. Ta je bil pa takrat vsemogočen samodržec, ki je gospodaril vse kranjsko mesto. In nij mi zameriti, da sem jaz takrat, mlad zdravnik, ki sem še svojega vsakdanjega kruha iskal, imel respekt pred tako oblastnim gospodom, ki bi me bil lahko uničil, ako bi me bil hotel. Tudi moram povedati, da prave veljave Preširnov takrat nijsem še poznal, ljubil in čislal sem ga v prvi vrsti kot blagega, dobrosrčnega in duhovitega človeka in prijatelja, njegove pesni so mi bile postranska stvar." — Mnogo tega "rešpeka", katerega je imel Pirc svoje dni pred Dagarinom, kazal je pozneje tudi pred javnostjo sploh. Ko sem si jaz njegovo pripovedovanje o Preširnu zapisaval v svoj dnevnik ter mu rekel, da je bom popreje morebiti kje objavil, dejal mi je: "Kakor vam je drago! Vse, kar pripovedujem, to je čista resnica; samo to vas prosim, da mojega imena nikjer ne omenjate — nur meinen Namen nicht nennen! Nur meinen Namen nicht!"

Obljubil sem mu to in stoprav smrt njegova odvezala mi je jezik.

Z Gorenjskega 22. junija. [Izv. dop.] Kakor ste v "Slovenskem Narodu" poročali, imeli so ljudski učitelji radovljiškega okraja dne 17. t. m. okrajno konferenco.

Točno ob 9. uri so se vsi gg. učitelji sešli v šolske sobi v Radovljici. Šolski nadzornik, obče spoštovani č. g. dekan, pozdravil je doslece v slovenščini. Potem je nasvetoval volitev dveh perovodij, katera sta bila tudi izvoljena (g. Kokalj in g. Bauer) in imenoval svojim namestnikom g. Trojerja.

V drugej točki je pri svojih "opazkah k letošnjemu nadzorovanju posameznih šol" gosp. nadzornik v obče prav pohvalil napredek tukajšnjih učilnic; samo uradna pisanja pri nekaterih šolah nij našel v popolnem redu, posebej se je često zanemarljal inventar; priporočal je zatorej g. nadzornik, da se tudi na to stvar po sedaj obrača večja pozornost.

Tretjo točko: "Pravopis v ljudske šoli, združen z govornimi vajami", je g. Medic, učitelj v Radovljici, prav dobro obravnaval; grajal je posebno učitelje, da v šoli premalo gojé slovenski materini jezik in da le preveč "kranjsko špraho" govoré. Vendar mislim, da tega nijso učitelji sami toliko krivi, kakor njih nepotrebna in brezumna nemška odgoja. Nij se nikakor čuditi, če se zdaj pripravniki le nemški uče, ako pozneje učitelji službe nastopijo in na vse strani pogrešajo izrazov za različne pojme. Proti koncu svoje razprave je govornik posebno priporočal, naj učitelji vedno v šoli gojé pravilni materini slovenski jezik, da se ne bode tolikokrat slišalo, žal, da opravičeno očitjanje, ka mi Slovenci ne umemo slovenščine, ampak le tako imenovano "kranjsko špraho".

Četrto točko: "Praktično vodilo učiteljem k uspešnemu pouku v pisanji", je g. Thuma v nemščini obče še precej dobro razpravljaj. vendar z njegovim poučevanjem v lepopisji nijso bili vsi pričujoči udje zadovoljni, kar je pokazala poznejša dosti burna debata.

Peto točko: "Pojasnilo k natančnemu izdelovanju statističnih vprašalnih pol", je gosp. Trojer reševal v obče dobro. — Potem se je izmej učiteljstva volil nov ud v okrajni šolski svet, in sicer je največ glasov za to dobil g. Medic. — Volitve novega knjižničnega in stalnega odbora nij bilo, ker se je jednoglasno potrdila lanska.

Pri poslednjaj točki, to je: "Nasveti posameznih zborovih članov", je stavil g. Žirovnik predlog, naj slavna konferenca blagovoli okr. šol. svet prositi, da bi rabo "Abecednika" kateri sta izvrstno spisala gg. Žumer in Razinger, v radovljiškem okraji dovolil. Predlog ta je bil jednoglasno sprejet. Drugi nasvet je stavil g. Jozin, učitelj na Koroškej Beli, predlagajoč, naj se čas velicij počitnic izpremeni, in naj se zanje namesto meseca septembra in oktobra, rajše odmenita meseca avgust in september; tudi ta predlog je bil sprejet. Ker se nij nihče več oglasil za besedo, je sklenil g. predsednik konferenco, pozdravljajoč navzočnega g. okr. glavarja, kateri je potem zahvalil se učiteljem o njih trudu in delovanji na šolskem polji in se od njih poslavlil s trikratnim "živio-klicem na njega veličanstvo cesarja Franca Josipa I., kot posebnega pokrovitelja ljudskih šol. Lepa slovenska beseda g. okr. glavarja je vsem navzočnikom posebno prijetno zvenela po ušesih in odmevala v srcih.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Z Dunaja 25. junija. Poljski poslanec Dunajevski skoraj gotovo vstopi v ministerstvo kot finančni minister, Streit kot justični in Welzershheim kot minister za deželno obrambo.

Z Dunaja 25. junija. Denes je umrl v Hitzingu dvorni svetovalec vitez pl. Rauscher, brat umršemu kardinalu in strijc slovenskega državnega poslanca viteza Schneida.

Domače stvari.

— (Nesrečnim Dolenjcem na korist) priredi nocoj „Laibacher Liedertafel“ v tukajšnje kazine vrtu dobrodelni koncert s petjem, godbo in lolerijo. Vstopnina je 30 kr.

— (Goriškemu knezonadškofu g. dr. A. Gollmayru) je o priliki njega petindvajsetletnice v svojeročnem pismu čestital cesar, zahvaljuje se mu za verno njega udanost in poudarjuje metropolitove znamenite zasluge za cerkev in državo.

— (Vabilo.) V nedeljo dne 27. t. m. zjutraj ob pol 10. uri pridejo naši bratje „Sokol“ iz Zagreba in se priredi v ta namen primerna slavnost. Gledé na mnogokratni preprijazni sprejem našega društva povsod na Hrvatskem, kamor smo prišli, gledé na izredno gostoljubje, kojega smo našli, na vzajemnost in ljubezen, koja vlada mej nami in pričakovanimi gosti, priporoča se najtopleje „Sokolom“, da se te slavnosti kar mogoče v velikem številu udeležé in da svoje prijateljstvo in dvorljivost kažejo pri vsakej danej priliki. Gledé vzdrževanja natančnega reda priporočamo p. n. „Sokolcem“ držati se strogo naredeb predtelovadcev. Odbor „Sokola“.

— (Trak za barjak zagrebskega „Sokola“), katerega mu bodo jutri poklonile ljubljanske Slovenke, vidi se denes ves dan v izložbi prodajalnice trgovca g. Lozarja na mestnem trgu.

— (Z Drenikovega vrha) videli so se na kresni večer ti kresi: na ljubljanskem gradu, Mirji, Drenikovem vrhu, Rožniku, Petelinci, Brezovci, v Belci 3, pri sv. Lovrenci 2, na Korenu, pri sv. treh Kraljih, na Nanosu, v Logatci, na Žalostnej gori, v Kamniku pod sv. Katarino, v Prezah, na Viči 4, pod Petjo pod Krimom 2, v Grampaleši, pri Šentjanži, v Tolmišlju, v Črnej vasi 2, na Išci, v Iškej loki, v Matelni, Skriljem, pri Izanskem gradu, na Golem, v Krvavih pečéh, na Igu, na Dobrovi, v Turjaku, pri Belej cerkvi, v Rudniku, Kosezah, Kamnej gorici nad Ljubljano, na Orljem, v Palmej gorici, Dravljah, Št. Vidu, pod Utikom, na Šmarnej gori 2, na Záplati, v Hudičevem gozdiču, na Kozerskem vrhu pri Štularji, na Kriškej planini, pri sv. Primožu, v Vranjej peči, na Turškem čelu, v Matenji 2, na Planinici, na Javorji, v Topolu, na Ilavici, v Gorenjih, v Gameljnah, Štiškej vasi, Vižencah, Dobnem, na Jeterbenku, Olbenku, pri sv. Magdalen, v Palovčah, na Rotnem, v Šmartnu pod Šmarno goro. Skupaj 74 kresov. Lep prizor!

— (Slovenec novo mašnik v Ameriki.) V dan sv. apostolov Petra in Pavla bode dne 27. t. m. v duhovnika posvečeni naš rojak g. Peter Jeram, doma iz Smoleve poleg Železnikov na Kranjskem, pel v Ameriki v župnej cerkvi g. Torija, rodod Dolenjca iz Svibna, svojo novo mašo. Prvo nedeljo prihodnjega meseca pak bode prvič pridigoval kot kaplan g. misijonarja Trobca v Vabašah.

— (V Dravo skočil) je mahrenberške graščine lovec Fr. Schwab, ter je hipoma v valovih preminol. Predno je stopil na ladjo, iz katere je sredi Drave v vodo skočil, napil se je vina in žganja.

— (Nepoznana tolovaja) sta v Ljubljani gornjegrad. okraja vdrla v hišo posestnika Fr. Saloska, ter ga ustreliti žugala, ako se gane iz postelje. Preiskala sta potem vse in odnesla 1 srebrni goldinar in srebrno veržico.

— (Črešnjarka nepoštenjaka), ki je v Mariboru za črešnje zastavljeno uro vzel, zasačila je sodnija v Jarenini, ter ga na 14 dni zaprla, uro pa pripravniku dala nazaj!

Razne vesti.

* (Škorbut mej vojaci v Bosni) tako razsaja, da jih bodo morali premestiti. Trdi se, da je te bolezni največ to krivo, ker vojaci morajo jesti skoraj samo meso brez prikuhe in zelenjave. V Bosni je vrtarstvo neznan stvar in vendar bi jako potrebno bilo in z majhenim trudom bi se lahko pridelovala zelenjava.

* (Štajerski polk Litzelfhofen), prej Hartung, bode l. 1882 praznoval svojo dvestoletnico. Ritmajster vitez pl. Amon piše zgodovino tega slavnega regimenta.

* (Nesreča na železnici.) Iz Londona se brzjavljiva, da je železniški most preko

reke Wye mej Hayem in Breconom porušil se, ko je baš tovarni vlak preko njega šel. Vlakovodja in kurivec sta mrtva. Ves vlak leži v vodi. Nekoliko ur prej je čez tisti most srečno prišel zabavni vlak, vozeč na stotine oseb.

Javna zahvala.

O priliki tristoletnice idrijskega rudnika je bila gospa L. Šunko, gostilničarica hotela „Evropa“ (pri Tavčarji) v Ljubljani, pozvana, da je dne 22. in 23. t. m. priredila slavnostni obed. Oba dni pak je blaga gospa mnogo jedil in kruha razdelila mej idrijske siromake, kateri smo tako tudi imeli srečo, da smo dostojno veselili se tega praznovanja, kar bi nam sicer ne bilo mogoče, ker so visoka gospoda priredili zabavo nekako le sami zase, a so nas popoln — pozabili. Bog plati stotero blagej gospé L. Šunko in ohrani to našo dobrotnico še mnogo let!

Idrijski siromaki.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejše sredstvo je **prava francoska žolca.**

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri **A. Hartmannu v Ljubljani**, v Luka Tavčarjevi hiši. (273—4)

Najslajnejši vseh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 $\frac{1}{2}$ kr.

O zdravilnej moči

pravega

Wilhelmovga

antiartritiskega antirevmatiškega

kri čistilnega čaja,

navedemo naslednje priznanice:

Gospod Fran Wilhelm, lekar v Neunkirchnu.

Naszály, 18. decembra 1875.

Dozvoljujem si izraziti s tem svojo zahvalo za čudoviti učinek, katerega dela Vaš izvrstni Wilhelmov antiartritiski antirevmatiški kri čistilni čaj. Z njim sem jaz popolnem ozdravil neko ženo v Suti, akopram so jo uže tri četr leta zdravili najboljši zdravniki tega kraja, ki so uže nad njo obupali. S tem zdravljenjem je vaš čaj v tem kraji tako se prijel, da g. Jos. pl. Török, lekar, kraljeva ulica 7, v Pešti, gotovo dobro prodaja Sutiškim kmetom.

Tudi pri meni doma se je dogodilo, da je neki pri meni v službi stoječ mlad mož tako silno trganje po udih dobil, da nij mogel ni rok ni nog ganiti; a ko je porabil 3 zavitke vašega izvrstnega čaja in 2 buči vašega ces. kr. izklj. priv. tekočega rastlinskega sedativa „bassorin“, ozdravel je popolnem. Tudi jaz rabim ta čaj dvakrat v letu in jaz sem prepričan, da mi dobro dē. Zahvaljujoč se še jedenkrat v imenu ozdravljenih, znamovam z vsem ščovanjem

Mihail Holdampf,

najemnik posestva v Naszály, p. Totis, Ogersko.

Gospod Fran Wilhelm, lekar v Neunkirchnu.

London, 5. januarja 1876.

Uže leta in leta sem rabil Vaš Wilhelmov antiartritiski antirevmatiški kri čistilni čaj, kateri sam me je mogel ozdraviti mojega silnega revmatizma. Ščovanjem (522—6)

C. F. Dorn,

London, 46 Museum Street, poleg Britisch Museum.

Gospod Fran Wilhelm, lekar v Neunkirchnu.

Oroszmező, 9. januarja 1876.

Ne morem si kaj, da bi se vašemu blagorodju ne zahvalil za meni pripisan antiartritiski antirevmatiški kri čistilni čaj, ker sem bil celi dve leti bolan za revmatizmom na nogah, a ozdravljen po vašem kri čistilnem čaju, kar sem dosle in bodem v prihodnje občinstvu naznanjal. Vaš udani

Heinrich Ruhestörner, davkovski pobiralec.

Jedino pravi prireja

Fran Wilhelm, lekar v Neunkirchnu (Dol. Avstr.)

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in pozvazanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritiski antirevmatiški kri čistilni čaj“, ker so priredki, ki slujo samo pod imenom antiartritiskih antirevmatiških kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni, ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi Wilhelmov antiartritiski antirevmatiški kri čistilni čaj tudi

V Ljubljani: Peter Lassnik;

Anton Leban, lekar v Postojni; **Karel Savnik**, lekar v Kranji; **Fr. Wacha**, lekar v Metliki; **Dom. Rizzoli**, lekar v Novem mestu.

Dr. Spranger-jeve kapljice za želodec

	kr.
Enotni drž. dolg v bankovnih	73 gld. 55
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 10
Zlata renca	88 " 60
1880 drž. posojilo	133 " 25
Akcije narodne banke	823 " 60
Kreditne akcije	281 " 10
London	117 " 34
Napol.	9 " 56
C. kr. cekini	5 " 57
Državne marke	

Tufel. 25. junija:

Evropa: Löwy iz Siska. — Walland iz Konjice.

Pri Slonu: Waldman, Castelli iz Trsta. — Kučka iz Dunaja.

Pri Malči: Kimbauer iz Celovca. — Gesler, Brenner, Herzfild iz Dunaja. — Tešcher iz Kočevja. — Hauser iz Ruke.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtilčki, priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezni, posebno za sušico, želodčno slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

G. J. Seichertu, dipl. lekarnarju v Rožnavi. Ozirajoč se na svojo naročbo pred 10 dnevi, prosim Vas, da mi za priloženo vsoto pošljete še dva zavitka radgostskega univerzalnega čaja in 6 škatlic rožnovskih celtilčkov. Kajti posebno ti so mi skoraj popolnem ustavili kašelj, čaj mi pa daje slast do jedi, katere preje nijsem imel.

Se ščovanjem

Henrik Kundt,

c. kr. stotnik računski vodja.

Hainburg n. D., 21. januarja 1878.

Gospodu lekarnarju **J. Seichertu** v Rožnavi. Še enkrat Vas prosim, da mi izvolite kmalu poslati s poštanim povzetjem 2 zavitka toliko hvaljenega radgostskega univerzalnega čaja in 2 škatlici rožnovskih celtilčkov.

Udani

(47—2) **Karel Moravec**, kralj. gozdar.

Gospodu lekarnarju **J. Seichertu** v Rožnavi. Prosim, pošljite mi s poštanim povzetjem 1 zavitek glasovitega radgostskega univerzalnega čaja in 2 škatlici rožnovskih celtilčkov.

Udani

Josip Pötel, nadučitelj.

Ljubno (Štajerska), 17. marca 1877.

Čestiti gospod **J. Seichert!**

Zopet Vas prosim za 3 zavitke univerzalnega čaja in tudi toliko celtilčkov. Ljudje me prosijo, da zanje naročujem. Nekdo je bil uže blizu smrti, in dasi je imel dosti zdravnikov, postajala je vendar hujša njegova bolezen, dokler da mu nijsem prepustil jednega dela vašega zdravila, ki tudi nanj izvrstno upliva.

Se ščovanjem

Fran Kalhous, gostilničar.

Podlužany (Česka), 6. aprila 1879.

Od tega po zdravniške razloži in predpisih pripravljeni čaj, veja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatla Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posébe.

Radgostski univerzalni čaj in **Rožnovski maho-rastlinski celtilčki** dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seichertu** v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sedeči lekarni: **W. Mayr** v Ljubljani, **W. König** v Mariboru, **S. Mittelbach** in **J. Cejsek** v Zagrebu, **Barmherzige Brüder** in **A. Nedved** v Gradcu, **A. Marek** in **J. Kupferschmid** v Celju, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl Grabacher** v Murau, **J. Illing** v Rotenmannu, **W. Thurnwald** v Celovcu.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materijane bлага.

Rožnavske majeye brinze (pravi ovčji sir). Ker je podpisani prevzel na svoje stroške jedno največjih tukajšnjih planinskih salaš, pošilja oveji sir najboljše vrste 1 kilo s posodo vred 60 kr. av. v.

Pri pošiljanju po pošti (poštuna je jednaka do 5 kilo) velja kolek in zavoj 10 kr. več.

Naslov: **J. Seichert**, lekar v kopelji Rožnavi.

Rožnovski cvet za zivce, hitro in trajno zdravilna pusto, trganje po udih in vsake vrste slabosti v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarn v Rožnavi (Moravska).

Jedna originalna sklenica z navodom, kako lek rabiti, stane 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava takšna voda se dobiva samo neposredno v lekarni rožnovskeje.